

Aan
de gemeenteraad

Datum 15 april 2025
Zaaknummer 2025-0037679
Betreft Geen wensen en bedenkingen vaststelling Integraal
Huisvestingsplan Primair en Speciaal onderwijs

Vergadering van
Portefeuillehouder: Wim van der Kruijff
Begrotingsprogramma Lerend en Ondernemend Dordrecht
Kernteam/Opgave: Vastgoed - Vastgoed, Onderwijshuisvesting en Wijkaccommodaties
Auteur: Manuela Capel
E-mail: m.capel@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Manuela Capel
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

geen wensen en bedenkingen ter kennis aan het college te brengen ten aanzien van het voornemen van het college om het meerjarenplan 2026-2033 Onderwijshuisvesting Primair en Speciaal Onderwijs (IHP POSO) en de bijbehorende meerjarenbegroting vast te stellen.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Op grond van artikel 160, lid 1e en artikel 169, lid 4 van de Gemeentewet is de gemeente voornemens over te gaan tot vaststelling van het Integraal huisvestingsplan POSO (IHP POSO) en de meerjarenbegroting. Het college is bevoegd tot het vaststellen van het IHP POSO en de bijbehorende meerjarenbegroting. De raad heeft de gelegenheid zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken aan het college ten aanzien van de vaststelling. De raad is bevoegd tot het wijzigen van de begroting en het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten.

Wat is het doel?

Op de korte en de lange termijn te voorzien in voldoende kwalitatieve onderwijshuisvesting ten behoeve van primair en speciaal onderwijs. Het vaststellen van de meerjarenplannen en de meerjarenbegroting, borgt de uitvoering van de zorgplicht op onderwijshuisvesting voor de komende achtjaarsperiode. Daarnaast heeft het actualiseren van de meerjarenplannen en de meerjarenbegroting als doel het mogelijk maken van een financieel gezonde en doelmatige bedrijfsvoering van Arcade Dordrecht.

Wat zijn per beslispoint de argumenten en wat is hierop de toelichting?

Vanuit de onderwijswetgeving heeft de gemeente de zorgplicht op onderwijshuisvesting. De gemeente heeft de zorgplicht op onderwijshuisvesting voor het primair en speciaal onderwijs doorgedecentraliseerd ([zaaknummer 1972961](#), besluit doordecentralisatie d.d. 19 december 2017) aan Arcade Dordrecht. Dit betekent dat Arcade Dordrecht moet zorgen voor voldoende geschikte huisvesting voor het primair en speciaal onderwijs.

Om de taak van de uitvoering op de zorgplicht goed en binnen de financiële kaders uit te voeren, wordt er een achtjaarlijkse actualisatie van het meerjarenplan onderwijshuisvesting en de meerjarenbegroting opgesteld. Deze actualisatie leidt tot hogere lasten. Dit als gevolg van

gestegen bouwkosten, een hogere rente op leningen, gestegen belastingen en verzekeringspremies.

Het meerjarenplan 2026-2033 van Arcade leidt tot een hogere jaarlijkse gemeentelijke bijdrage. Dit kent de volgende oorzaken ten opzichte van de besluitvorming inzake Doordecentralisatie Onderwijshuisvesting wijziging inzake fiscaliteit (2020-0075074):

- een snellere stijging van de rente leidt tot hogere kapitaallasten voor nieuwe investeringen;
- de bouwkostenstijging is de afgelopen jaren fors hoger dan begroot;
- de kosten van (gemeentelijke) belastingen en verzekeringspremies stijgen harder dan in de meerjarenbegroting gehanteerde indexatie;
- het meerjarenplan onderwijshuisvesting voor 2026-2033 kent een hoger investeringsvolume dat leidt tot hogere kapitaallasten.

Veranderingen meerjarenplan Arcade 2026-2033 ten opzichte van het Vestigingsplan 2015-2054 Primair Onderwijs, Speciaal Onderwijs en Kinderopvang Dordrecht

Het vestigingsplan 2015-2054 Primair Onderwijs, Speciaal Onderwijs en Kinderopvang Dordrecht is het meerjarenplan dat ten grondslag ligt aan doordecentralisatie en de bijbehorende businesscase 2020. Arcade heeft op basis van dit uitgangspunt een herijking/actualisatie van het meerjarenplan en de bijbehorende meerjarenbegroting doorgevoerd. Dit heeft geresulteerd in het Integraal Huisvestingsplan Vereniging Arcade Dordrecht, bijlage 1.

Met de actualisering van het meerjarenplan 2026-2033 onderwijshuisvesting hebben forse veranderingen plaatsgevonden, dit komt door verschillende oorzaken, te weten:

1. Arcade heeft de renovatie van zeven schoolgebouwen naar voren gehaald om deze te kunnen combineren met de Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen (SUVIS), een subsidieregeling van het rijk. Dit heeft geleid tot een verschuiving in de tijd. Daarnaast heeft Arcade ook bekeken welke schoolgebouwen een acuut probleem hebben met het binnenklimaat en ventilatie, ook die gebouwen zijn in tijd naar voren gehaald. Het effect is dat veel schoolgebouwen in een korte tijd (2023/2024/2025) zijn aangepakt. Een ander effect is dat nieuwbouw door deze renovatie twintig jaar in tijd wordt doorgeschoven op basis van het levensduurmodel.
2. Arcade heeft een optimalisering van de bestaande voorraad onderwijshuisvesting doorgevoerd door kleine scholen samen te voegen met de hoofd locatie. Hierdoor ontstaat onder andere de mogelijkheid voor herontwikkeling ten behoeve van nieuwbouw voor scholen. Hiermee creëert Arcade een verschuiving van scholen waardoor huisvesting beschikbaar komt voor scholen met een huisvestingsbehoefte door groei.
3. Woningbouwprogrammering en ruimtelijke ontwikkelingen van de stad. Dit vertaalt zich naar verwachting in meer inwoners. Eens per drie jaar wordt door de gemeente een leerlingprognose opgesteld. De meest recente leerlingprognose (2025-2045) laat een stijging van het aantal leerlingen zien. Dit heeft effect op de huisvestingsbehoefte.
4. De leerlingprognose 2025-2045 laat ook een groei van het speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs zijn. Dit is een landelijke trend.

De meerjareninvesteringsplanning is als bijlage 2 toegevoegd.

Aanvraag verhoging jaarlijkse vergoeding

In 2023 heeft Arcade Dordrecht eerder een beroep gedaan op artikel 6 van de overeenkomst doordecentralisatie en heeft de gemeente gevraagd de jaarlijkse vergoeding in 2024 te verhogen met € 150.000,-, de jaarlijkse vergoeding in 2025 te verhogen met € 550.000,- en met ingang van 2026 met € 1.300.000,-. De raad heeft deze verhoging goedgekeurd waarbij de verhoging vanaf 2025 onder voorbehoud is van de vaststelling van een geactualiseerd meerjarenplan onderwijshuisvesting ([2023-0161031 d.d. 19 december 2023](#)). Hiertoe dient onderhavig voorstel.

Het geactualiseerde meerjarenplan met meerjareninvesteringsplanning is door Arcade verwerkt tot een geactualiseerde businesscase (GBC). De meerjarenbegroting, in de vorm van een compacte weergave van de GBC weergegeven in bijlage 3, laat zien dat de verdere verhoging van de jaarlijkse vergoeding met structureel € 300.000,- noodzakelijk is. Deze is onder andere het gevolg

van de eerdergenoemde verdere stijging van de bouwkosten en de stijging van belastingen en premies.

We zijn nog in gesprek met Arcade Dordrecht over de voorschoolse educatie (peuterspeelzalen). De huuropbrengsten hiervan zijn destijds uit de businesscase gehaald (zie besluitvorming inzake [fiscaliteit 2020-0075074](#)), een andere werkwijze wordt momenteel onderzocht evenals de financiële consequenties hiervan.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

De overeenkomst doordecentralisatie biedt mogelijkheden om de jaarlijkse vergoeding aan te passen bij bijzondere omstandigheden. Dit is opgenomen onder paragraaf Bijzondere omstandigheden in artikel 6 van de overeenkomst doordecentralisatie (artikelen 6.6-6.11). De jaarlijkse vergoeding kan naar boven worden bijgesteld indien het rentepercentage op de leningen dan wel de inflatie op de lasten en investeringen zodanig hoog wordt dat de uitvoering van de zorgplicht in het gedrang komt dan wel dat sprake is van overige bijzondere omstandigheden indien partijen hier overeenstemming over bereiken. Excessieve bouwkostenstijging leidt tot hogere investeringen en lasten. Door jaarlijkse bouwkostenstijging is het mogelijk dat Arcade zich vaker beroept op artikel 6 van de overeenkomst doordecentralisatie.

Arcade heeft bestuurlijk de opdracht gekregen om samen met de ambtelijke organisatie binnen het IHP te zoeken naar optimalisaties om de extra bijdrage zo beperkt mogelijk te houden en om het effect van de aanpassing van de werkwijze met betrekking tot peuterspeelzalen nog in beeld te brengen. Deze gesprekken zijn nog niet afgerond.

Naast de gevolgen voor de beoogde aanpassing van de werkwijze met betrekking tot Peuterspeelzalen gaat het om overige wijzigingen ten opzichte van de geactualiseerde businesscase 2020 (2020-0075074). Dit betekent dat binnen de begroting van Arcade naar verdere optimalisatie moet worden gezocht.

De (voortgang van de) uitvoering van de beoogde meerjarenplanning die Arcade Dordrecht heeft aangeleverd moet uitvoerbaar zijn en is afhankelijk van de wettelijke vergunningsplicht, te leveren energieaansluitingen door de netbeheerder en de mogelijke impact van netcongestie op het (bijna) energieneutraal bouwen. Het risico betreft vertraging van de bouw met als gevolg verdere bouwkostenstijging en/of leegstand van (tijdelijke) huisvesting. Daarnaast is de personele capaciteit en continuïteit binnen Arcade Dordrecht van belang om de beoogde meerjarenplanning conform planning te realiseren.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Het IHP POSO en de meerjarenbegroting is door Arcade Dordrecht en haar leden (tien schoolbesturen) opgesteld en vastgesteld. De gemeente en Arcade Dordrecht hebben inhoudelijk gesproken over de meerjarenplanning en meerjarenbegroting, hetgeen heeft geleid tot meerdere aanpassingen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het resultaat dat voor u ligt.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[1952609 - Akkoord gaan met doordecentralisatie onderwijshuisvesting financiële contouren.](#)

[1972961 - besluit doordecentralisatie 19 december 2017.](#)

[2584917 - besluit doordecentralisatie fiscaliteit 14 juli 2020 \(2020-0075074\).](#)

[2023-0140504 - Besluit Ventilatie in Scholen \(SUVIS\) 7 november 2023.](#)

[2023-0161031 - Besluit aanvraag verhoging jaarlijkse vergoeding Arcade Dordrecht 19 december 2023.](#)

Vaststellen Perspectiefnota 2026 (medio juni 2025).

Hoe wordt dit betaald?

Arcade ontvangt van de gemeente een jaarlijkse vergoeding om de taken uit te voeren. De hoogte van de jaarlijkse vergoeding is gerelateerd en gebaseerd op de businesscase 2020, die meerjarig in de begroting is verwerkt. Deze jaarlijkse vergoeding bedraagt € 2,6 miljoen tot en met 2025, € 2,9 miljoen tot en met 2029 en € 4,15 miljoen vanaf 2030 (voor een tijdvak van vier jaar en nadien verder stijgend).

De geactualiseerde businesscase (GBC 2023) leidde tot een verdere verhoging van € 150.000,- in 2024, onder voorbehoud van vaststelling van het meerjarenplan € 550.000,- in 2025 en structureel € 1,3 miljoen vanaf 2026. De budgetten zijn reeds beschikbaar gesteld in de gemeentelijke meerjarenbegroting.

De actualisatie van het meerjarenplan en meerjarenbegroting leidt opnieuw tot hogere lasten (conform artikel 6 overeenkomst doordecentralisatie), welke leidt tot een structurele verhoging van de jaarlijkse vergoeding van € 300.000,- met ingang van 2026. Deze verhoging is ingebracht in het besluitvormingstraject voor de Perspectiefnota 2026 (PPN2026) als onontkoombare ontwikkeling.

Op de kernactiviteit van Arcade, te weten het uitvoeren van de zorgplicht, wordt per saldo geen resultaat behaald. Dit betekent dat wanneer een deel van de jaarlijkse vergoeding ongebruikt blijft, deze voor het ongebruikte deel ten goede komt aan de gemeente (zie hiertoe 2020-0075074 en artikel 5.12 van de overeenkomst). Een eventuele vertraging in de uitvoering van de nieuwbouw en/of renovatie kan dan een (tijdelijke) verlaging van de jaarlijkse bijdrage betekenen.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Na de wensen en bedenkingenprocedure kan ons college de besprekingen met Arcade ten aanzien van onder andere de Peuterspeelzalen vervolgen, teneinde voor 1 juli het meerjarenplan en de meerjarenbegroting vast te stellen onder voorbehoud van het vaststellen van de PPN2026.

Vervolgens kan Arcade Dordrecht starten met de uitvoering van de realisatie van het meerjarenplan.

Daarnaast zijn de gemeente en Arcade Dordrecht in overleg om de uitvoering van de zorgplicht te evalueren. Conform artikel 15, lid 3 van de overeenkomst evalueren partijen elke vier jaar, te weten voor het eerst in 2025, op bestuursniveau de uitvoering van de zorgplicht. De gemeente en Arcade Dordrecht zijn met elkaar in overleg om de opdracht voor de evaluatie te formuleren. Het streven is dat de opdracht tot (onafhankelijke) evaluatie uiterlijk voor het zomerreces is verstrekt aan een derde partij.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 15 april 2025 inzake Geen wensen en bedenkingen vaststelling Integraal Huisvestingsplan Primair en Speciaal onderwijs;

gelet op artikel 169, lid 4 van de Gemeentewet;

gelet op de [Wet op primair onderwijs](#); de [Wet op de expertisecentra](#); de [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Dordrecht](#);

b e s l u i t :

geen wensen en bedenkingen ter kennis aan het college te brengen ten aanzien van het voornemen van het college om het meerjarenplan 2026-2033 Onderwijshuisvesting Primair en Speciaal Onderwijs (IHP POSO) en de bijbehorende meerjarenbegroting vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van